

Catalunya Artística

Any I

Barcelona 19 Juliol 1900

Número 6

Planas Artísticas

Redacció y Administració
Raurich, 20, pral.

UNA HERMOSURA

EL TEATRO POPULAR.

A Paris, durant l'època en que estarà oberta l'Exposició Universal, s'hi celebrarà un Congrés que promet revestir molta importància, respecte al art teatral.

Un dels punts que per ara sembla que s'tractarà ab mes entussiasme serà la creació y explotació dels teatros populars, pera ilustrar al públich de las classes proletàrias.

La idea es altament lloable, y valdria la pena d'estudiarla forsa, ja que de sortir ayrosos en sos propòsits els organitzadors, poden fer un bon servey al poble.

El poble necessita 'l seu teatro, com els erudits tenen el seu; el poble no es amant ni del gènere clàssich ni del qu'està vestit ab enfarfèchs científichs, ni vol obras que 'l fassin pensar y que triga a compendrer, ni s'entussiasma ab els tipos psicològichs ó neuròtichs que fan tornar tarumba fins al home de mitjana instrucció.

La classe treballadora necessita que devant dels ulls li passi una novela, forta pero destriada, escena per escena, descosida del gran fóleo de las sentenciosas bocadas que pot fer un sabi en un' obra de tèssis, en un' obra de fondo filosòfich, en la que discuteixen els personatges sobre tal ó cual problema sociològich. No; l'element obrer te necessitat de recrearshi en el teatro, y per xó hi vá. Ja li agrada que se li dongui *menjar fort*, grans dramas sensacionals, pero comprensibles, hont se parli 'l llenguatge fàcil, al alcans del obrer de sombrero com al del infim menestral de gorra, del *galliné*.

Aquet es el teatro popular, el teatro qu'ensenya per la facilitat en que son emitits els conceptes y solventats els problemas mes intrincats, per son diálech senzill; el teatro qu'ensenya a las classes no dotadas d' una intel·ligència molt sòlida, pero devegadas ab mes sentit comú que la del estirat y ridicul erudit, que tot ho desitja farragós y ab atildaments cursis.

El teatro popular es convenient en las grans capitals per lo que pot produhir; pot donar fruyt y assahonat; pot distreurer al element treballador d' acudir a las grosserías y pallassadas d' un Eden-concert ó d' un cafeti-cantant; pot ser barato, y la baratura d' un espectacle atreu casi sempre a devots y parroquians; pot, en una paraula, donar els fruyts sanitosos que la música popular d' en Clavé va extendrer entre la classe treballadora. Donar instrucció recreant.

Es a lo que deuria estar destinat el teatro popular.

En son dia 'ns ocuparém ab mes detenció d' aquet tema.

ARNAL

Bijou

L'altra banda de carrer, enfront de la casa 'hont jo visch, feya molt temps que hi havia un primer pis pera llogar.

Cada tarde, quant obría las persianas pera posarme á escriurer, inconscientment dirigía una mirada envers aquell primer pis y sempre els mateixos papers en el balcó, aquells papers que 'l temps els havia tornat mitj grochs.

* *

Entrava la Primavera de l' any passat. Una tarde, al mirar al balcó, ja no hi vaig veure els papers. No sé perquè, pero vaig alegrarmen.

Días després aquell balcó presentava un aspecte tot somrisent. Hi havían alguns testos ab las primeras flors de Primavera. Quant hi tocava el sol, una dóna d' edat hi treya una gábia dorada ab un canari que cantava desesperadament.

Cap al tart, y sempre á la mateixa hora, s' aixecava el transparent, el balcó s' obría ab molt cuydado, y aquella dóna d' edat, després de mirar un rato al carrer, entrava el canari.

¿Quí debían ésser els meus vehins? Me mitj interessava.

Al mirar al balcó, una tarde, vaig satisferme la meva curiositat.

Hi havia un senyor d' uns cinquanta anys y aquella dóna d' edat. El senyor

* *

portava barba espessa y molt llarga; tenía els ulls negres y una mirada dolça. Me feu l' efecte d' extranger.

Guaytava al carrer, distretament, com si estés preocupat. De sopte, dirigintse á 'n aquella dóna y ab un tó apesarat, vaig sentir que li deya algunas paraulas que jo no vaig compendrer.

Acte seguit, ella, contestá molt atenta y ab un francès correcte:

—*La pauvre Bijou se trouve un peu mieux. Maintenant elle dort.*—

Com que 'l carrer no es gäyre ample, y ella contestá bastant alt, vaig sentirho perfectament.

Després, els dós entraren dintre y el balcó va tancar-se.

¿Quí era la pobra *Bijou*?

Que 's tractava d' una malalta no 'n tenia dupte, y, no sé per quina rahó vaig creurer que debía ésser molt jove y hermosa.

Al sortir á la nit, la portera del devant, que ja 'm coneixia per haverla trobat moltes vegadas parlant ab la de casa, estava sola en el *kiosko*.

¡Magnífica ocasió!—vaig dirme.—Are ho sabré tot.—Y, decidit me dirigeixo á ella.

—Bona nit, senyoret!—me digué molt carinyosa.

No recordo qué vaig dirli. Li vaig parlar molt y amablement, arrencantli al fi la relació següent. que la minyona li havia fet á 'n ella.

—El senyor que viu en el primer pís—comensá la portera—'s diu un nom molt estrany. Miri; á 'n aquí tinch una carta qu' are m' han portat per ell.

Vaig llegir Ivan Strogoff. La portera seguí:

—Es rús. Té una filla que 's diu Liseta, si be sempre la nomenan per *Bijou*. Vivían á Moscou, y fá tres anys qu' allí va morir-se la mare de la senyoreta. Alashoras van traslادarse á París ahont prengueren una dona francesa qu' és la que 'ls serveix.

La senyoreta *Bijou* té disset anys. Es molt maca, pero delicada; diu que sempre está malalteta.

Jo no l' he vist més que 'l día que van mudarse á 'n aquí. Va baixar d' un cotxe acompanyada del seu papá y de la minyona. Anava molt abrigada. Jo estava dreta en la porta. Me va saludar inclinant el caperró y pujá la escala penosament.

Al venir de París á Barcelona s' instalaren en las Cuatre Nacions mentres el senyor Strogoff buscava pis.

La senyoreta *Bijou* no 's trobava gayre bé, pero ben abrigada y en cotxe, el metge va dir que podia venir de la Fonda á 'n aquí.

La *Madama* (à Fransa sembla ser que à las minyonas els hi diuen *Madamas*)—observà ab tò irònic la portera—m' ha dit que, la senyoreta, als dotze anys va tenir una afecció de pit de la que 'n va quedar molt ressentida y que, desde allavors ensà may n' han fet res de bó Cuan va morir à Moscou la seva mare, 's posà molt trista, y diu que sempre la recorda y al recordarla plora.

El senyor, qu' és molt rich, segons conta la *madama*, ha emprés ab ella aquest viatge no més que per distréurela. Ja sab ell que no 's podrà curar y n' està molt compungit. Diu que la estima ab deliri.

La senyoreta *Bijou* té l' habitació que dona al carrer. Com que li agradan molt las flors y els aucells lo primer que ha demanat al seu pare que li comprés flors pera el balcó y un aucell que canti forsa

Continúa malalta al llit. Als dematins ve 'l metge à visitarla.—

Jó vaig donar las gràcias à la portera per lo que m' acabava de dir y vaig anàrmen pres d' una tristesa indefinible.

Encare que no la coneixia compadeixia molt à la pobreta *Bijou*.

* *

La Primavera estava en el seu plé. Una tarde al mirar al balcó vaig veure darrera 'ls vidres à la malalteta. Estava sentada en un silló y abrigada ab una manta russa.

Era un tipo ideal. Tenia ells ulls negres y molt grossos; el nas prim y correcte, la boca petita y els llabis apenas sonrosats. La cara molt pàlida y la negra cabellera li queya en desordre sobre las espatllas, ressaltant la seva negror de la blanca manta.

Respirava penosament; mirava al carrer ab indiferència y apenas movia 'l cap.

Al seu costat hi tenia el seu pare, el que, de tant en tant li dirigia una mirada plena de tristesa y després dissimuladament s' aixugava una llàgrima.

Y aixís passavan las horas.

Alguna que altra vegada una paraula ó una conversació breu interrompia aquella monotonia esglayadora.

Cuan va declinar la tarde, la *Bijou* va aixecarse del silló ajudada del seu pare y de la *madame*. Aquesta als poch moments obrí 'l balcó, tregué 'l canari que durant tota la tarde no va donar ni una piulada, tornà à tancar y baixà 'l transparent.

Totas las tardes... igual.

La *Bijou* darrera 'ls vidres deixada anar en el silló; el seu pare ó la *madame* fentli companyia ab una tristesa com si vetlessin un mort; el canari entre mitj de las flors tot estarrufat y sense cantar, y jo darrera las persianas, observant aquella escena trista, sempre igual, tan trista que més d' una vegada m' havia costat alguna llàgrima.

* *

L' Estiu va passar depressa, com sempre passa depressa l' alegria, y va entrar la Tardor ab els seus días grisos.

La *Bijou* cada dia estava més malalta; li coneixia en els ulls.

Una tarde va mirar al balcó, fixament, molt rato.

El canari estava estarrufat dintre la gàbia. La *Bijou* va dir algunas paraulas à la *madame* que aquella tarde li feya companyia. Després va taparse el cap ab la manta y la *madame* ab molt cuydado obrí 'l balcó y entrà el canari.

La malalta va posarse la gàbia en la falda; obrí la portella, agafà l' aucellet, el tingué un rato en sas mans blanques y delicadas, va ferli un petó y el donà à la *madame* y li parlà plorant

La *madame* mitj obrí y deixà anar el canari que, al veures lliure revolejà devant del balcó. De sopte llensà una piulada y s' enlayrà per l' espay.

Al altre tarde no vaig veure à la *Bijou*. Durant tota la nit va haberhi llúm en la seva habitació.

Passaren tres días y de sopte un dematí vaig veure de nou el llúm.

¡Pobreta! Sempre m' ho havia pensat que no arribaria al Hivern.

* *

Al sortir á la nit la portera d' enfront me digué:

—¡Senyoret! ¿Qué no ho sab? Aquesta matinada ha mort la senyoreta *Bijou*.

¡Pobreta! ¡Oh, y jo no estich poch cansada! Figuris que la pobra gent com no coneixen Barcelona... ¡Es clar! Jo hi hagut de correr á buscar un confés á Sant Jaume perque ella, moments avans de morir, s' ha volgut confessar. ¡L' ángel de Deu!

Després els hi ajudat en tot, ¿sab? La vegés ¡quina llástima que fá! Ha quedat molt natural, mitj somrisent.

Al morir ha dit al seu pare que volia moltes flors. El senyor Strogoff, plorant lo mateix que un nen, m' ha donat un paper de cinch duros perqué anés á comprarne.

Jo he corregut á la Rambla; he comprat las més bonicas y...

En aquest punt va baixar el noy de la portera y cridá: — ¡Mare! Diu la *Madama* que hi puji. —

Ella fugí corrents y jo 'm vaig quedar sol ab el seu fill.

—Escolta: ¿qué l' has vista?

—¿A la morta?—preguntá ell—Sí, senyor: y no 's creguí, no m' ha fet por, no. Jo 'm creya que 'ls morts en feyan molta de por! Fa un goig, renoy! Tota plena de flors —

Jo vaig sentir desitjos de possehirne una d'aquellas flors.

—Mira, — vaig dir á la criatura donantli uns cuants céntims — fesme el favor; puja á dalt y portámen una d' aquestas flors. Si algú 't descubrís digas qu' es per tú.

Prénla 'dissimuladament ¿eh? Jo t' espero aquí á la cantonada. —

El xicotet tot content se 'n va anar escalas amunt.

Als poch's minuts torná, y ficantse la má en la butxaca del devantal em va donar una *crisantema*.

—Aquesta—'m digué—es una de las flors que cubrían las mans de la morta. L' hi presa en un moment que ningú 'm veyá. ¿Qué hi fet un pecat?

—No, fill meu, no; estigas ben tranquil, pero no diguis á ningú.

—Bueno, buenó ..

—¿Em promets que no ho dirás?

—Sí senyor que li prometo — 'm contestá mirantme ab estranyesa.

* * *

Al endemá fou l' enterro. Sempre me 'n recordaré. Feya un día tot fosch y plovisquejava.

Dintre d' una caixa blanca van emportársela. Darrera 'l cotxe de morts hi anava un faetón 'que conduhía al seu desconsolat pare, al cónsul de Russia y á tres ó quatre senyors més.

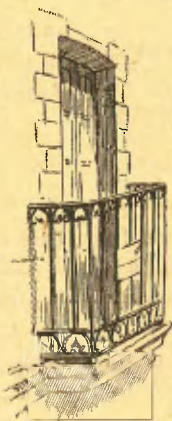
Desde 'l balcó, tot entristit, no vaig deixar de mirar la caixa blanca fins que 'l cotxe de morts va tombar el carrer.

L' Hivern anava avansant.

Las flors d' aquell balcó ab el fret de l' Hivern y ab el fret de l' oblit, prompte 's colltorsaren.

Jo guardava la *crisantema* marcida sense sapiguer perqué la guardava

Un día, tenintla en mas mans, vaig sortir maquinalment al balcó á pendre 'l sol. De sopte vingué una ventada molt forta, ¡fent un xiscle me la robá, y mitj desfullada se l' emportá enlayre .. enlayre..

¡Potser se la emportava al cel pera tornarla á la pobreta *Bijou*!

* * *

Poch temps després á 'n aquell balcó hi vaig veure novament papers, y desde allavors cada tarde cuan obro las persianas pera posarme á escriurer, inconscientment dirigeixo una mirada cap al balcó, una mirada molt trista... molt trista...

R. SURIÑACH SENTÍES.

UN BOTÀNICH

I

En Pólit, el masover de *La Fontana*, Masia la més solitària y la més poética també dels encontorns, arribà tot acalorat, ab un plèch á la mà.

—Senyoreta!... Carta de Barcelona!

—Ah!—feu la Flora, qu' estava llegint una novel·la de Ponson du Terrail.—Porta, Pólit.

El masover, un jovenàs d' uns vint y tants anys colrat pe'l sol y d' aspecte escayent, s' esperà, ron-sejant, per allí.

—¿Qué esperas?... Ah! sí... Un puro ¿oy?... No hi pensava. Veyám, deixam mirar si...

Y buscá en un calaix de una taueta de cusir que li feya de cigarrera, per guardár el tabaco que 'l seu papá, el senyor Estela, se descuydava sovint per la font de la Bruguera, cuan no per damunt de la taula del menjador ó en algún altre indret.

—Té, noy—afegí la Flora, donant un puro al masover.

—Tantas grácias, senyoreta! ¿No vol pas res mes?

—No, Pólit. Ja te 'n pots anar á la feyna.

Y sentantse en un balanci desclogué la carta, tot pantejantli 'l cor ab precipitació:

«Es imat D. Prósper: Ja ha arribat el día, finalment. Créch que ara no 'm renyarà per ma poca paraula. Pujaré 'l diumenge al dematí ab el tren de las vuyt. Consti que pujo per la *flora* solsament. Un saludó á la nena y una estreta abressada de son verdader amich.—Demetri Gual.»

—Quina alegrí!—exclamá la Flora, ab l' animació dels seus divuyts anys.—Ay! Cuan el papá ho sábiga, qué content!... Diu que puja solament per mí... Gracias á Deu!... Be li ha costat prou. A veure si al cap y á la fi se 'm declarará.

II

—Mira, papá, mira:

—Qué hi há de nou?

—Carta del catalanista...

—De 'n Demetri?... Carat! Ja deu estar escrita en catalá ¿no?

—Naturalment. ¡Oh!... Y es estrany; ha posat el meu nom ab lletra minúscula. Té, mira.

—¡Ah!... Ja enténch!—exclamá 'l senyor Estela esclafint la rialla ..

—¿Qué vols dir?... ¿De qué rius ara?

—De rés, dóna, de rés. ¡Ja, ja, ja!... Es un gat aquet xicot... Vamos, ja estarás contenta, que din que ve, per tu. Diastre de noy; vetaquí que á la *cuenta* deu estar enamorat .. ¡Alsa, *amigo!*... ¡Es un bon partit! No 'l deixis pas escapar, filla! ..

—Be, no te 'n burlis tant, papá, sino m' enfado.

—¡Oh! Y jo que no 'n sabia rés.

En aquest moment arribá 'l Pólit.

—Don Prósper, cuan vulguin anar á la font el cistell ja está á punt.

—Molt be. Mira Pólit, demá tens d' anar ab la tartana á l' estació. Arriba 'l senyor Gual.

—Molt be diu... Ja deurá endúrse un altre manat d' herbeta, com l' altra vegada que va estar aquí... ¿Qué 'n deu fer, Don Prósper, de tanta herba? Que pot ser cria bestiar el senyor Demetri?..

El senyor Estela 's posá á riurer de la bona fé del masover.

—¿Qué no sabs que 'l senyor Gual es un botànich molt notable?

—¿Un qué diu?...

—Botànich, home. Vull dir un sabi en estudis de la naturalesa. Mira: en un manat d' herba, que per tu no serveix mes que per' donar al bestiar, ell hi veu infinitat de preciosos estudis, é hi troba no pochs exemplars diferents per sa colecció.

—Es dir que 'l senyor Gual es un sabi! Y jo que no 'n sabia res d' aixó de la .. ¿cóm ha dit?

—Botànica. La part de l' Historia Natural qu' estudia las plantas.

—Donchs demá tindrè la tartaneta á punt y aniré á la estació. Déch haver d' anarhi á cuarts de vuyt ¿no fá?

—Aixó mateix. Vamos, Floreta: aném ara cap á la font. ¿No t' has descuydat pas l' anís, Pólit?

—No senyor, no. L' anís, la llangonissa, préssecs, la ensiamada: tot hi es.

—Bueno; fins á la tornada.

—Si á Deu plau.

Y pare y filla se 'n anaren, fent brasset com de costúm, acompanyats de la *Piula*, la gossa perdiguera que no 'ls deixava may, cap á la font de la Bruguera.

III

El tren que portava á n' en Demetri Gual arribá ab alguns minuts de retrás á l' estació de Valldeura. Mes, be prou lo rescabá 'l retrás en Pólit, que apretá de ferm la tralla damunt las costellas del *Diamante*, y estigueren al Mas en menys de mitj' hora.

—¡Estimat Don Prósper!... ¡Floreta maca!...

—Toca, tardá . Ja era hora,—feu el senyor Estela estrenyent abduas mans del viatjer

—¡Y tal, y tal!—afegí la Flora —Pero escolti; aixó de nena no vull que m' ho digui mes.

—Bah! ¿Que no ho ets una nena? Donchs mira, tant si 'm fas morritos com si no, tu sempre serás la nena. ¿Qué no te 'n recordas que t' he tingut á la falda y 't cantava alló de:

«Arri, arri, cavallet:
anirém á Sant Benet »

que á tu t' agradava tant!

—Te rahó en Demetri. Vamos, signéu ben amichs y aquí no ha *pasado nada*..

—Aixó també ho podia haver dit en llengua pròpia .. senyor castellanúfol.

—¡Ja, ja, ja!... Justament ho he dit en castellá per ferte enfadar

—Que pendrá alguna cosa?... Un gotet de vi ranci ab un borreguet?

—No, noya. Res de vins; ja saps que ahont hi ha l' aygua de la Bruguera jo no vull res mes.

—Vesnihi à buscar un cantiret, Floreta. Mentres tant reposaràs.

—Bueno; ja soch aquí desseguida. Passihobé, botànich célebre.

—Adeu, burlleta... Ja t' arreglaré jo!

La Flora, llesta com una dayna, prengué 'l cantiret y al cap de cinch minuts ja havia tornat de la font

Begué en Demetri y després va dir:

—Gracias, nena. M' estimo mes aquet vas d' aygua que una garba d' herbas pe 'l meu herbarí.

—Vamos! Ja es una ponderació que s' ho val. També 't créch; perque es un' aygua que no se 'n troban gayres. Be, qué me 'n dius de la nena?

—Mes maca y mes alta que may. Ara mateix ets mes alta que jo.

—No se 'n burli

—Un botànich no 's burla may de la Naturalesa.

—Molt ben dit.

—Mira, Floreta, perque vegis que 'm recordo de tu, aquí tens aixó.

Y aixis parlant en Demetri desembolicava una capseta mo t vistosa.

—¡Oh! Es un *necesser*! ¡Qué preciós, qué preciós, Demetri! ..

—Estàs contenta?

—Si ho estich? Tant com si vosté hagués trobat vint y cinch herbetas novas.

Don Prósper y 'l botànich esclafiren la rialla.

—Y per vosté aquets cigarros. Son d' Henri Clay. Un regalo d' un client meu.

—Home, no ho havías de fer... Mare de Deu; sempre seràs tarambana.

—Sóch lo que sóch... Y no 'n parlém més. Aném á un' altra cosa ..

R. CÓ Y BORRELL

(Acabará)

CAMPEROLA

Si al aromós farigolar
qu' engallardeix tota la coma,
vas, á plé Sol, á espigolar
y te 'n endús tota la aroma,

guarda tos llavis, flor de neu
que las abellas hi vindrían,
y, boy besante á despit meu,
tota la mel se 'n endurían....

¿Qué hi trobarían mos petóns?
mas ilusións
qué hi trobarían?

A. BORI Y FONTESTÁ.

EL MICO DE LA LLANTERNA

(Paula de Lafontaine)

Contan d' un mico sabi que tenia un home, que las vistas ensenyava, de mágica llanterna, ab que vivía en firas y mercats hont la portava.

Que un día, al veurers lliure en la posada, y ab la llanterna aprop, se proposá cobrar celebritat, y va imitá al amo, creyent fer la gran jugada.

Ab ayre de triómf, toca 'l timbal per reünir las béstias desseguida, y un cop aquella tropa reünida, els fá 'ls honors, vestit de general.

Després, devant dels polls y las gallinas ánechs y gats y gossos y un pollí, el mico, ja cansat de fer pamplinas, ab gran solemnitat els parla així:

«Senyors; ara veurán la bella cosa
»jel gran invent tothom admirará!;
»las quatre parts del mon, tinch en la mal!»—
Y el mico á la llanterna 'ls vidres posa.

—«Aquest es el país de Terra San'a ..
»Ara si 's fixan bé veurán París...
»Canárias, y els aucells menjant panís,
»y com que van menjant, ningú d' ells canta.
»Pekín, ciutat molt gran, terra dels xinos...
»Vallcarca... el Poble Séch... y Nova York,
»d' hont venen els pernills de carn de porch
»ó sigui de la terra dels tocinos.

»Ara el país de l' Olla, ó bé Madrit,
»ab els que lluytan per la menjadora;
»El Congrés, ó la caixa de Pandora;
»El poble escarrassat y escanyolit.»

Y mentres tant la fosca mes complerta reynava en aquell lloch, hont ja cansada, no veyent res, la multitud s' enfada y per pegar al mico 's posa alerta,

—«¡Aixó tot es mentida! crida un gat, puig jo per mes que guayto no veig rés.»

—«¡Aquest pillo de mico ens ha sorprés!
»esclamá un gos *bulldog* tot enrabiát.—

—«Donchs jo 'm sembla que veig...—digué el pollí—
»quelcom de bó que 'm fá fugir las moscas,
»jes un alivio gran está á las foscas...
Y un gall molt saberut interrompí:

—«Per mes que us ho prenéu com á rifada
»no ho es; perque si 'l mico aqui present
»el llum de la llanterna prompte encén,
»veuréu com la vritat queda probada.

»La fama de ser sabi l' enlluherna,
»com certs homes que tenen poch cervell
»y 's creuhen véurehi clar; y fan com éll;
»js' han descuydat d' encendre la llanterna!»

J. D' ARGILA Y FONT

Es cuan una dona diu una mentida que una mirada investigadora descubreix una vritat en la seva cara.—O. Desgranges.

No digueu als homes lo dolent que sabeu d'ells; en venjansa de no poguer seguir enganyantvos. . us declararán una guerra sorda.—G. Sand.

Mentres hi hagi tants imbécils ab millons hi haurá sabis sense una pesseta.—J. Ayné-Rabell.

PLANAS ARTÍSTICAS

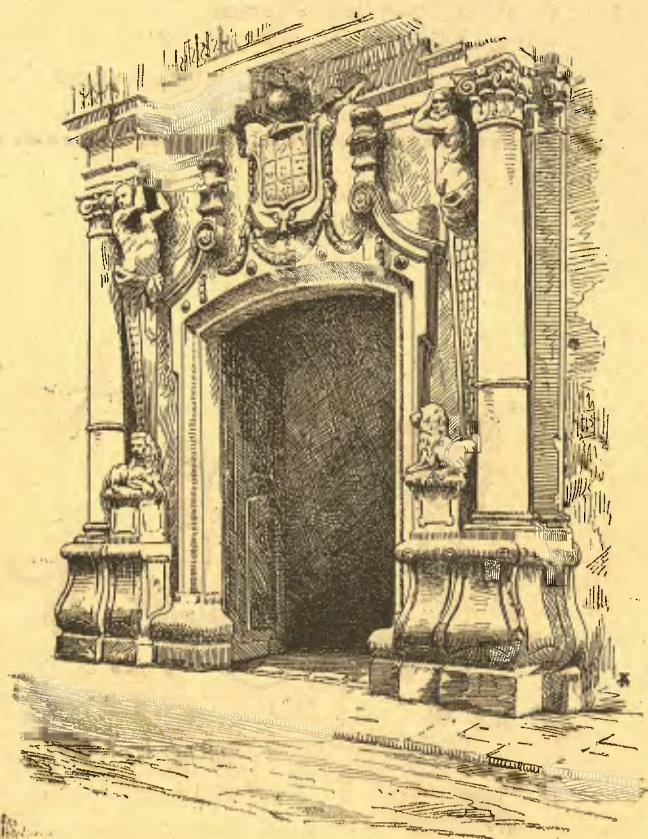

CAP D' ESTUDI

(Dibuix á la ploma de Mateu Palasch).

REUS.—Casa del Consell Municipal.

REUS.—l'atxada de casa Bofarull.

EL NÉN

Es el nén! Sos cabells rossos
son raigs de llúm celestial;
¡es cert que 'ls fills son els trossos
millors del cor paternall!

Es el nén! Oh mort, oh guerra,
cuan éll parla vos desfeu;
qu' es l' infant sobre la terra
la benedicció de Deu.

¡El nén! Tenen las tempestas
els bells archs de Sant Martí,
l' anyada esperadas festas,
papallonas el jardí;

creacions maravollosas
tenen els alts pensaments,
la Primavera te rosas
y la Humanitat té 'ls néns.

JOSEPH MARTÍ FOLGUERA.

Trénch d' alba

AMOROSA.

La pàlida claror del naixent dia
sas besadas d' amor al mon envia
mentre 's fonen las ombres de la nit.
Del bósch en l' atapida brancalada
batent d' alas desperta's l' aucellada
y s' amaga 'l mussol esporugit.

Destria al vent el papalló sas alas,
s' arrossegan pe'ls marges las cucalas
pausadament fent via vers al blat...
Pe'ls esbarzers s' hi sent la xerradissa
dels aucells de berdiassa
que al primer raig de llum s' han desvetllat.

L' un á 'l altre 's deixondan neguitosos
y en son llenguatge 's parlan, amorosos,
entre armónichs concerts de trinos bells....
¡Munió de notas dolsas y enciseras
qu' entre las llums primeras
se donan lo *bon dia* los aucells!

Glosan amor ab sas frescals cantúries,
els reys de las ombrívolas boscúries....
La cardina festeja al rossinyol,
y 'ls dos emprénen rápida volade
al só de la tonade
de sas cansóns de vida, ans, d' eixí 'l sol.

Senyala 'l campanar missa primera,
y 'l sacerdot, al prebisteri, espera
per lo sant sacrifici, á sos fidels...
Surt del Mas la parella endiumenjade
guaytantse enamorade...
¡Del firmament s' apagan els estels!

Apoyantse al gayato 'l vell camina;
l' iglesia es lluny... perxó 'l jayo matina
y pe'l curriol escursará 'l camí...
Llambrega ab goig á la parella hermosa
y ab veu mitj tremolosa
murmura somrisent: —Jo ho feya així!..

També com eixos dos, á trénch d' albade
anava á ohir la missa ab ma estimate,
y avuy... ¡solet!... Deu meu, quin temps aquell!..
Camina 'l jayo ab passa ja feixuga,
y de sa galta aixuga
una llàgrima trista 'l pobre vell

En tant el jove hereu y la pubilla
s' amoixan devant seu ab fé senzilla
mentres senyala á missa 'l campanar.
Y 'l rossinyol y la cardina hermosa
ab tonade armoniosa
saluda al vell y als joves al passar

—¡Un cant d' amor! el pobre avi murmura,
cant que ahir gronxolava ma ventura..
¡ja no 'n sé res!.. Noys, per' vosaltres vá,
¡mi 'l xisclat de l' óliva ja 'm crida,
que dels pobres vellets se fon la vida
quan pe'ls joves comensa á rebrotá!.. —

—¡Un cant d' amor! ¿no 'l sents?... l' hereu esclama
mirantse la pubilla, ¿Veus?, tot s' ama,
fins els aucells rondinan cants d' amor....
y es que festejan l' alegría tèva..

qu' ells també, vida méva,
gosan del goig que sent un altre cor.
Ab sas cansóns demostran l' alegría,
que si no cantan la tristesa nia
en sos palaus... ¡també tenen palau,
y més hermós que 'ls nostres!.. per ornatges
els flayrosos brancatges,
y per sostre la volta del Cel blau!
Y com tu y jo 's desitjan y s' estiman,
y moxaynes de mel no s' escatiman
ab l' alba ni al cap-tart de cada jorn. .
¿No sents, no sents sa alegre xerradissa?..

¡que felissa sa vida, que felissa...
ells son els reys de lo que veus entorn!
¡Si tu fosses la hermosa cadarnera
y fós jo 'l rossinyol...

á trénch d' albada y ab la llum primera
els dos pendriam rápida carrera
fins á besar el primer raig del Sol!...
Escolta com reñlan, carinyosos,
es que 'ns veuen passar als dos ditxosos
també esclaus del amor. .

Y ells s' estiman, y amor no mes somian,
que sense estimar molt, s' anyorarian
com mon cor sens ton cor!.. —

El sol emporpra ja tota la plana;
de la iglesia la rónega campana
fá l' última senyal...

¡Desitjosa d' amors, com l' aucellada,
vá la gèntil parella enamorada
á pregá á Déu á missa matinal!...

J. AYNE RABELL.

EL PAPU DEL DÍA

Per més que l' empaytin
no 's dona cap mica...
¡La cosa vá llarga;
molt més s' embolica!

Paisatge (Cuadro de D. Joseph Masriera)

BIBLIOGRAFIA

HAVÉM REBUT:

La Reforma postal en España, per D. Francisco de A. Gutierrez. Forma aquesta obra d'utilitat un tomo de unas 200 planas. Conté prólechs, cartas y opinions sobre l'objecte á qu' està destinada, dels Srs. Canalejas Mendez, Azcárate, Basilio Paraiso, Rusiñol, Ruiz Capdepón, Dato Iradier y altres coneguts publicistas y homes públichs.

L'obra del Sr. Gutierrez no 's vén, únicament se troba en totes las Bibliotecas de las Societats de caràcter científich y económic d' Espanya.

Fulles seques, apléch de versos valencians, compostos per D. Joseph Bodría y Roig, de «Le Rat-Penat» de Valencia.

Es un consol pe 'ls conreuhadors de la poesia lírica trobar-se ab un llibre de versos com el que 'n Bodría acaba d' enviarnos. Y dich qu' es un consol, perque avuy, ab l'excusa dels moderns motillos s'

escriu *lírica* seca, trista, mancada de ritme y sense color y sense galas en la forma ni en el fondo; descripcions qu' endolan el cor, cuan la poesia cantadora fins á l' excelsitut de las bellas de la Naturalesa s' ha fet pera alegrarlo. Las notas modernistas s' han apoderat de la poética, y malgrat els esforços dels trobadors qu' encare senten germinar el benfactor lirisme, tendeix á ofuscarlo la moderna escola, filla de cervells joves que fent ostentació de despreocupats ó bé per ganas de significarse s' han engiponat una lírica á gust seu, que te mes de fredor de tomba que de raig de sol. Y menos mal cuan se manté dintre de la decència.

Per xó 'l llibre d' en Bodría, *Fulles seques*, portan un consol al esperit ja aclaparat per tants versos estudiats y rimbombants ab estrofes enrampadas. La senzillesa bucólica que campeja en las *Orfeòniques* com el sentiment que brolla de las *semprevivas*, matisan el llibre del poeta valencià y el fan recomenabíe.

ARXIVER.

SOCIETATS RECREATIVES

Com havíam anunciat, dissapte tingué llóch en el «Centro Lliberal Monárquich» del districte seté (Lope de Vega) la funció á benefici dels empleats de la casa, que varen lograr veurer el teatro molt concorregut. Se posaren en escena «Los descamisados», «Los valientes» y «La Banda de trompetas» obtenint per part dels artistes que hi prengueren part una bona interpretació, especialment els seus directors Srs. Furquet y Amores, y la simpática actriu Enriqueta Guasch.

Acabada la funció, s'obsequiá al element jove ab un lluhit ball ab orquesta, oferintse á las senyoretas magnífichs rams de flors. També 'ls beneficiats obsequiaren ab un refrésch á la companyia.

Pera diumenge s'anuncia el drama d'Echegaray, «Mancha que limpia».

* * En el «Círculo Cristóbal Colón» se representará diumenge la comédia en un acte «Las angustias d'un procurador».

* * Dissapte en el «Casino Pujadas» l'aficionat Daniel Reig va celebrar el seu benefici, posant en escena dugas obras valencianas, el dramet «El ton-

to del Panerot» y 'l juguét «El femater de la casa», en las que varen conquistarse aplausos, además del beneficiat, las Sras. Ayamonte y Roca y els sócis Srs. Villalta, Boluda, Peña, Sellés, Castellano, Llach y Marsal.

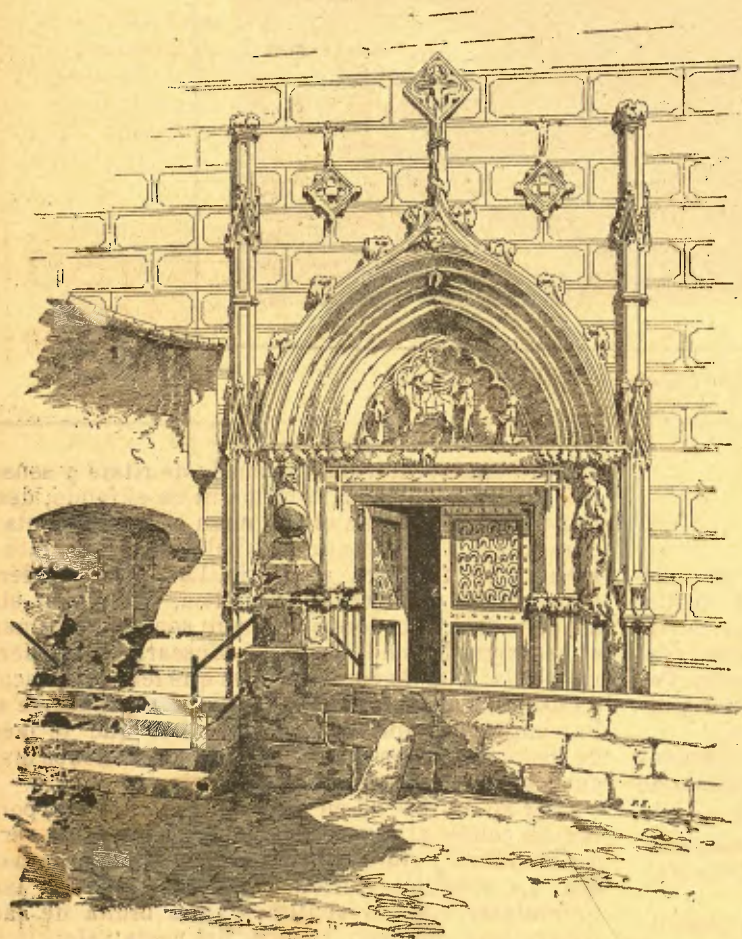
* * El día de Sant Jaume se posará en escena en la Societat «Sempre avant» (Mercaders 26), el drama catalá «La resclosa», dirigit pe 'l Sr. Rebull.

* * En la moderna societat «La familiar Graciense» va representarshi diumenge el drama «Terra baixa», distingintse el Sr. Bertral en la part de *Menelich*, la Sra Llobet en el paper de *Marta* y la actriu encarregada de la part de *Nuri*.

Com á fi de festa 's doná la xistosa comédia d'Asmarats y Alonso, «Aucells de jardí», que va ser riguda, sobresortint en la interpretació las senyoras Hostan, Llobet y els Srs. Bertral, Martinez, Fábregas y Rius.

* * En la societat «Nova Constancia», de Mataró, s'hi posaren en escena el drama «La pasionaria» y 'l juguét «Los monigotes». El Sr. Salvat, director de la companyia y las Sras. Pardo y Blanca, y els Srs. Casals y Morató, varen distingirse en la interpretació.

CATALUNYA ARQUITECTÓNICA

Portalada de la Iglesia antigua de Sant Martí de Provensals

(Dibuix de P. Eriz.)

PRÉCH

Sombras de sers ignots,
fadas, deitats divinas,
que entorn de mon esprit
aneu cantant la vida,
jo us prego que vibreu,
ab doble só las liras
y á cada instant que fuig
que 'n feu nova armonía,
dihentli ¡adeusiau!
més no ab tonada trista,
ab só enérgich, potent,
com esclat d'alegría.

Canteu ¡oh! sers vo'guts
que 's va allunyant la vida,
que 'm priva de cantar
al só de vostres liras
y en cambi lentament
s'atansa el jorn de ditxa,
en que lliure del cos
ab valtres podré viure.
Canteu ¡oh! sers volguts
canteu la nova vida.

B. RAMENTOL.

PINTURA

En Torent, te alguns quadrets exposats que be podríam calificar de proves acceptables ja que en tots ells s'hi revela bastant el *savoir faire* del pintor que comensa sense entrebanchs, y va pe'l camí planer, dret a *ferse*.

Els efectes de llum están ben estudiats, particularment en la tela denominada *La cmerria*. hont el pintor hi expressa un tint de sentiment poétich; y un altre quadret que representa las *fonts* de Montjuich, es en el nostre concepte una especialitat del autor que li imprimeix un ayre personal.

Es en Torent un artista que promet.

PICHTÓRICH

Caldas d' Estrach, (Caldetas). — *Entrada del jardí de l' Estació.*

ANÉCDOTA

Un sabi tenia necessitat d' atravessar un riu.

Entra en una barca y diu al barquer que 'l passi a l' altra banda.

El pobre barquer rema que remarás.

En el cel una tofa de nuvolots negres s' escampan ràpidament, tant que 'l remer maneja 'l cap ab ayre de recansa.

Al ser a mitj riu, el sabi com mofantse del infelís remer, li pregunta:

—Bon home, ¿havéu may estudiat història?

—No senyor, no.

—¿Quina llàstima! haveu perdut una tercera part de vida.

—¿Qué hi farém, senyor!, exclama 'l barquer.

—Y de filosofia, ¿no 'n sabeu tampoch?

—Ni un borrall, senyor.

—Haveu perdut la meytat de la vida.

Un y altre, sabi y remer, callan un moment.

De cop la tofa de núvols s' esquinsa, el vent bufa fort y una tempestat de pluja y vent, encresca y agita las ayguas del riu.

La barca encare no havia arribat a l' altra banda, y l' aygua l' aixeca com una palla.

El risch es terrible.

De cop el barquer pregunta al sabi.

—¿Haveu may après de nadar?

—No, bon home.

—De manera que no 'n sabeu gens?

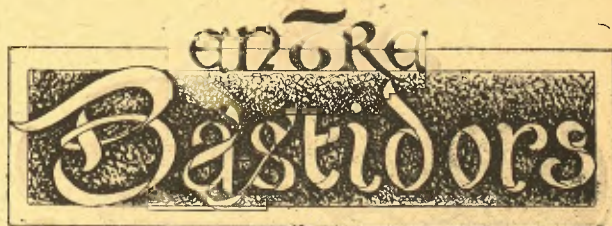
—Ni un borrall.

—¿Quina llàstima!... Havéu perdut la vida entera.

Y una forta bandada capgira la barca.

El sabi cau al riu y la corrent se l' emporta avall, avall...

PERE D' ARBUÉS

El notable pintor Viniegra te un cuadro titulat *La Virgen del Rocio*. Sobre l' assumpto del cuadro un escriptor ha escrit el llibre pera una sarsuela, y are 'l pintor hi escriu la música... L' obra escénica portará 'l titul de l' obra pictórica.

Celebrarém que l' artista obtinga 'l mateix éxit en el pentàgrama que ab la paleta.

PENSAMENTS

Dels sentiments que inspiren las donas ¿quin es el mes estimat d' ellas?... Ellas responen: *el respecte!* y pensan: *el desitj!*. — *Pau Hervieu.*

L' escriptor es un ser rutinari en las sevas còstums, que desitja trobar sempre las cosas en el seu lloch, y no pot prescindir d' un domicili pròpi pera consagrarshi a las sevas horas literarias — *G. Courteline.*

Espectacles

EXTRANGER

Paris.—El Teatro Antoine, després d' una important campanya artística, ha tancat sas portes, per poch temps.

Continua representantse ab éxit l' últim drama de Rostand, *L' Aiglon*; ab tal motiu, y pera celebrarho, l' afortunat autor obsequiarà a la companyia que li interpreta, ab un gran dinar de camp. Hi assistiran la Sarah-Bernhardt y en Coquelin.

Lo cual vol dir que 'ls cuberts seran baratos, eh?

Berlin.—En el Teatro Imperial, durant la vinenta temporada, se cantaran las óperas de compositors francesos, *Salambó*, de Reyer; *Samson et Dalila* de Saint-Saens; *Mudarra*, de Le Borne y *Louise*, de Charpentier.

L' art, ja se sab, uneix els pobles.

Londres.—En el Covent-Garden, y devant dels prínceps de Gales, s' hi representà l' ópera *Tosca* del Mtre. Puccini, obtenint un éxit complet.

BARCELONA

Tivoli.—El saynete d' Escalante (pare), *L' herencia del Rey Bonet*, va fer passar una estona agradable. L' argument es senzillísim, casi infantil, pero conté xistes que 's varen riurer y aixó determinà l' éxit de la obreta.

El benefici de la simpática tiple Srta. Gurina va veurers molt concorregut, abundanthi els regalos pera la beneficiada y 'ls aplausos.

Novedats.—¡Deu me perdoni!... y la moda y els seus partidaris també, pero cuan dimecres passat va aixecarse 'l teló, se 'm aixamplà l' ànima al no veurer en escena reys ni magnats, y sobre tot ni clàssichs.

L' alta comèdia, la verdadera comèdia de nostre

temps, de nostres autors actuals, es lo únich que mitjanament saben interpretar las eminèncias de avuy, y per lo tant es dintre d' aquet gènere que hi disfruta un xich el públich (el públich que no segueix la moda, s' entén), encare que un se trobi ab una comèdia, d' autor novell en el teatro, que 's tituli *Las noblezas de D. Juan*, y qu' estigui faltada del coneixement escénich. En l' obra del Sr. Menendez Pelayo (Enrich), hi campeja un diàlech hermós, s' hi observa realitat, pero té un defecte: el de seguir el camí d' altres autors exagerats respecte a certs personatges.

La Srta. Moreno y las Sras. Pino y Rodriguez molt acertadas. Thuiller millor que en *Zazá*; el seu fort es el galanteig. Rubio, en el seu centro, un bon actor cómic... Donato Gimenez fent discursos, ¡El diable que l' entengui en dugas paraulas, ¡qui pot resistirli una peroració extensa!...

Dissapte ab motiu de celebrar son benefici el Sr. Thuiller, s' estrenà el cuadro dramàtic *El amigo*, de Marco Praga, de motllos antichs, sentimentals, pero que sempre resultaran hermosos. El dramaturg italià posseheix el secret d' entusiasmar al públich y ho logra sempre. ¡Quina hermosa figura la del *amich* y quina escena tan dramática la del final de l' obra!

Thuiller y la Sra. Pino varen estar molt bé.

Arreglos com els de *El amigo* son veritables originals.

Se prepara pera 'l dissapte próxim l' inauguració de la companyia dramática de la ciutat de Roma, del Cav. Mauri y Lombardi, dirigida per l' artista Frederich Pozzone, ab la primera representació de la grandiosa obra dramática en 10 cuadros, reducci6 de Silvano d' Arborio de la célebre llegendenda del temps del emperador romá Nerón, d' Enrich Sienkiewicz, titulada *Quo Vadis? ó El triomf del Cristianisme*, que conté 'ls següents cuadros: primer «El petó d' Eunica»; segon «Una ordre del César»; tercer «El banquet imperial»; quart «El rapte de Licia»; quint «Refugi dels cristians en el Cementiri d' Ostriá»; sext «La conversió de Viuici»; seté «L' incendi de Roma»; octau «Els martirs cristians»; nové «La mort de Petronio y l' enfonament del paganisme»; desé y últim, «Quo Vadis? ó el triomf del cristianisme».

Totas deu decoracions han sigut pintadas per l' artista italiá A. Ciccognani, y els trajos confeccionats expressament pera aquesta obra ab arreglo á l' época romana.

Se 'ns assegura que la llegendenda de que 's tracta, no coneguda encare en Espanya, es un espectacle semi-sacro que cridarà l' atenció del públich.

Are, veurém si 's compleixen las profecias dels que hi troban tant mérit. Nosaltres publicuém lo antecedent á titul d' informaci6 y com á curiositat, no responent del éxit que pugui obtenir l' obra citada, ja que 'l públich deu serne 'l jutge inapelable cuan la vegi á la llum de las *candilejas*.

Eldorado.—Pera apreciar el progrés de las facultats de D.ª María Guerrero, esperém véurela en un estreno, repetim com en l' anterior revista, perque en la primera representació de *Locura de amor* el progrés artístich no 's deixa veurer.

Are, el progrés dels sastres y modistas que confeccionaren el vestuari dels cuadros plástichs que's representan en aquet teatro, si que s' hi nota. En aixó hi ha derrotxament, tant que 'ns ha fet pensar mes d' una vegada, si es que 'l públich accepta els nostres clássichs (per mes que Tamayo y Baus no 'n sigui) per las sevas obras, ó pe 'l luxu ab que las presentan.

Vinga teatro modern; dónguintnos un' obra en que s' hi vegi á la eminéncia espanyola tal y com ella pot demostrárnosho, que 'ns fassi oblidar aquella dameta jove de *El cura de Longueval*.

Vinga quelcóm que al sortir del teatro fassi exclamar: ¡Quina actriu!, y no, ¡quin luxu de vestits!

CLAR y NET

La companyia catalana del Romea representá dissapte en el teatro Casino Colon, de S. Martí, la xistosa comédia de Baró, *Lo joch dels disbarats*, y el diumenge la mateixa companyia passá á Tarrassa y á Sabadell en quins teatros del Retiro y Euterpe váren posar en escena el drama *Las curas del mas* y la pessa *La sala de rebre*, haventse distingit en totas las obras las Sras. Clemente y Monner y els Srs. Goula, Capdevila, Soler, Santolaria y Llano.

—En el teatro del Ateneu Mataronés, la compa-

nyia de D. Enrich Borrás, hi representá *La filla del mar*, que agradá, proporcionant aplausos á las senyoras Mena, Delhom, Morera, Periu y als Srs. Borrás, Guitart y Daroqui. Per dissapte vinent la mateixa companyia anuncia un altre drama d' en Guimerá, *María Rosa*.

—En el *Euterpe*, de Mataró, diumenge passat hi treballá la companyia Bolumar, que posá en escena entre tarde y nit, *El duo de la Africana*, *El querer de la Pepa*, *La alegría de la huerta* y altrás sarsueletas ja conegudas del públich mataroní.

¡Y del públich de tot arreu!

Catalunya Artistica

obra en sas columnas una

SUSCRIPCIÓ PÚBLICA

destinada á aumentar els ingresos pera 'l Monument á FREDERICH SOLER, cuals donatius no podran excedir de una pesseta, al objecte de donar á la suscripci6 caràcter popular, y á fi de que puguin contribuirhi major número de donants.

De las cantitats recaudadas se 'n farà entrega á la *Comissió Executiva del Monument*.

Suma anterior: 6 pessetas.

D Francisco Franquesa, 1 pta.—D.ª Isabel Vazquez, 0'50 pta.

(Continuará.)

Ab el present número repartim com á regalo á nostres favoreixedors 4 planas de la preciosa comedia de D. Albert Llanas

LA GERMANA GRAN

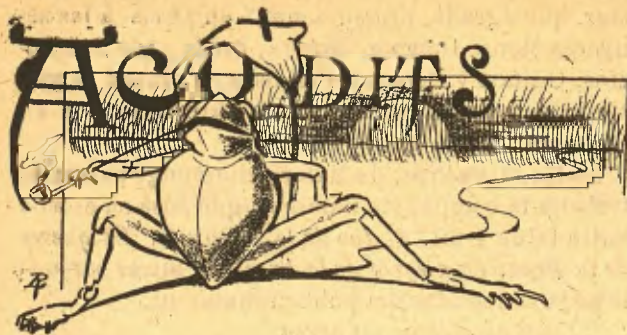
En el Conservatori del Licen Barcelones, han obtingut premis en els exámens de la classe de Armonia, el següents alumnos: 1.er curs.—Srtas. Mercés Vila, Enriqueta Civis, Julia Sicarol, María Pánfil Palmira Gabarró y els Srs. Isidro Moncunill, Lluís Puig y Jaume Costa. 2.^{on} curs.—Srta. Dolors Ricomá y Joaquím Vidal Nunell. 3.er curs.—Senyoreta Mercés de Argila, Teresa Partagás, Cándida Palau y el Srs. Fructuós Piqué y Joan Buhigas.—4.^{on} curs.—Benjamí Fernandez y 5.^{on} curs, Antoni Sardá Garreta.

Se diu Garcillán y es espanyol.

¿De qui 's tracta?, preguntaran vostés.

Pues... d' un compatriota, que allá á Méjich, acaba d' inventar ab éxit un aparato salva-vidas pera evitar que una persona pugui esser agafada per un trén eléctrich

Ho consigném com un cas extra, perque ja era hora de que 'ls espanyols figuressin en la llista d' inventors.

Un d'aquels que no pagan may pero que son conegu's per tot arreu, entra en una fonda ahont ja gemegavan d'ell, y fa senya al mosso, assentantse á una taula. El mosso li compareix ab el vaset dels escuradents y una ampolla d'aygua y li deixa totas dugas cosas damunt de la taula.

—¿Y are, per qué 'm portas aixó?—pregunta 'l parroquiá.

—Perque de tot lo que servim en un dinar aixó es lo únich que no 's paga.

Donya Filomena, qu'está fent sa *toilette* pera anar á un ball, crida á la seva cambrera y li pregunta;

—Digam, Roseta, ¿m'has portat las flors que haig de posarme als cabells?

—Sí, senyoreta; lo que no trobo son els cabells ahont s'han de posar las flors!...

VUYT DIAS A FORA

XARADA

Carta que escriu un á una que 's veu que está molt de lluna.

Hi rebut la teva carta
y ab ella veig, Magdalena,
que tens d'anarten vuyt dias
á fora ab *cinch* germaneta,
y 't lamentas porque aixís
tardarém molt temps á véurens.
Si tu 'm vols creure, com créch
que 'm creurás, present déch ferte
que jo *tres segon* el modo
de que 'ns poguém veure sempre
ab tot y estar fora, com
ara 't vaig á fer compendre.
De primer no vulgas *prima*
al teu costat cap parenta
que tu *tres* sabs que no mes
't causan nosa y moléstia;
no vagis á cap poblet
quart la plana ni la serra,
que allí sols t'explotarán
y podria molt ben esser
que trobessis un ximplet
que 't fes... lo que no 't mereixes.
Si vols passarte vuyt dias
ben alegre y ben distreta
vina vuyt dias á casa
que estarás com una reyna,

menjarás de tot... lo qu'hi hagi
y dormirás, si vols, dreta
anirás á da una *tota*
cada día si á tu 't sembla,
als vespres podrás anar
á péndre un xiquet la fresca,
també pendrás xacolata
ab melindros... ó ab cullera
y si vols ocuparás
el puesto de la mestressa,
que jo soch de bona *hu quarta*
y fins faria moneda
falsa (per tu) puig de bona
tres hi ha qui 's cuyda de ferne.
Ab aixó, pènsathi be
y repeleixo 'l que 't deya,
vina vuyt dias á casa
sense po y sense maleta
que també aixís podrás dir
sens que ningú 's puga ofendre
que vas vuyt dias á fora
sí; á fora .. de casa teva.

J. STARAMSA.

La solució en el número pròxim.

Salsa de tomátechs

Se prenen quatre tomátechs qu'estiguin ben sancers; se tallan pe'l mitj y s'espremen bé pera que desaparegui l'aygua; després se posa una cacerola ab suficient cantitat de caldo bó, al que s'afegeixen quatre grans d'all, una mica de julivert y unas quantas gotas de vinagre. Fet aixó se fá bullir la barreja pera que 's vagi espessint, y després se passa per un cedás.

Aquesta salsa serveix pera amanir molts substàncies y en particular produheix molt bon efecte pera sahonar peixos de riu.

J. CONILL DE BOSCH.

SOLUCIONS AL NUMERO 5

Xarada.—*Pro-pie-ta-ri.*

Gercglifich estirigarsat.—*Any de neu, any de Deu.*

CORRESPONDENCIA LITERARIA

P. B. Payret: Ja d'u haver vist que se l'ha complascut. Lo d'aquesta setmana no 'ns agrada prou.—J. Bunou Bertran: De massa enlayrat resulta un xich *cursi*.—Jaume Nadal: ¿Vol que li parlém ab franquesa? Donchs está horrorosament versificat. ¡Y vosté que creya possehir una joya literaria! Créguins, es de plaqué ab brillants americans.—M. Rovira: Gracias.—Ramon Ramon Vidales: (Vendrell) Queda satisfet el seu desitj.—J. Ribó de la Rubia: L'ha enganyat completament qui li hagi dit que 'l Sr. Calvet forma part d'aquesta Redacció. Queda autorisat per' desmentirho. *L'esplay* y *L'avia* son dos treballs molt fluixos. Envihi, que una ó altra n'ensopegará.—Lluís Torné Ribó: Pot provar de fer algo mes acceptable.—J. Montablix: S'aprofitarán váris *entreteniments* de vosté.

F. BADIA, IMPRESSOR, DOU, 14.—BARCELONA